

Latweefchu Awises.

Nr. 21.

Zettortdeenä 25. Maiji.

1861.

Awischn-sinnas.

Behterburga. 12tä Maiji bij Wirsta Or-lowa behres, ta pascha teizama wihra, kas 1856 gaddä Parihse to meeru faderreja un tä Krimmes karru beidsa. Pats augstais Kungs un Keisers un Lechwirski atnahkufchi behres un sahrku neffufchi lihds lihku ratteem un jahfchus pawaddijufchi. Basnijä Keisers palizzis kamehr Deewa kalposchanu noturrejuschi un sahrku kappä bedre basnijä nolaidufchi. Bijis gan teizamä wihrs, ka tahdu gohdu tam dewufchi. — Behterburgas General-Superdents Plittners us fawu luhgfschanu no fawa ammata atlaists tappis. — Itä Maiji Newas uppä gahjis tas leddus, kas nahjis no leela Ladoga-esara, un nekahds dampfluggis ne warrejis eet. Zil nedefu wehlaki tur seema beidsahs.

Behterburgas Awises raksta, ka pehz Keisera pawehleschanas tee jaunee likkumi, kas Pohlds daschu leetu labbaki lai pahrtaija, nu effoht farakfiti un us Behterburgu taps nosuhtiti, lai Keisers tohs apstiprina.

Wihue. Gistreikeru Keisereene no Madeiras fallas Atlantikä juhra nu pahrnahkufe Wihne un no Keisera un laudim ar leelu gohdu un preeku usnemta tappufe. Effoht atspirgufe un labbä wesselibä.

Unguru leelais landags arween wehl turrachs prettim, ne grihb peenemt jaunus Gistreikeru walfts likkumus, stipri turrachs pee 1848 gadda likkumeem un ne grihb fawus weetneelus fuhtih us Wihni Gistreikeru walftsrakhti. Ne grihb nodohfchanas tä malkaht, tä jaunee likkumi pawehl, turrachs prettim un nodohfchanas ar saldateem un warru jaedfenn. Tä rahdahs, ka Keisers, ar teem apnizzis un ar lehnu praktu ne warredamä istikt, teem fawu stipru rohku grihb parahdiht, jo zil ilgi tä warr palikt, tä taggad tur eet.

Turku semmè to dumpi wehl grihb ar labbu fluffinaht. Sohla teem doht labbakas teefas, un

kristigahm draudfchm wehleht basnijas taifih ar tohrneem un pulksteneem, jo lihds fchim kristiteem ne bij brihw swannih ar pulksteneem. Bet ne tizz ka ar to fluffinaschoht, jo tur irr wissahds wezs eenaidis un ne truhst nelabbi muffinataji. — Sihrias labbad arri wehl ne sinn nekahdu derrigu padohmu useet; tomehr wissuwairak Galenderi pee tam paleet, ka Sprantschu saldateem noliktä laika no Sihrias ja-iseet, kaut gan irr redfams, ka tad pohsta darbus atkal fahks darriht. Sprantschu, Galenderu un Kreewu karrä-tuggi taggad stahw Beirutes ohstä pee Sihrias juhrmallas.

Turku walfts. Omer Paschas pee teem dumpineekem effoht atnahjis ar 40 tuhft. saldazem, bet papreelsch isfluddinajis Keisera grahmatu, kas tohs ar labbu grihb meerinaht, fchini grahmata laudim apfohlidams: ka teem wehlejoht fawu kristigu tizzibu kohpt, basnijas ar pulksteneem taifih, un bislapus dabbuschoht, kas no winnu tautas un wallodas irr; ka teem zelschoht fawus teefneefchus un teefas; ka wissas nodohfchanas un malkas pehz likkumeem ar taifnibu tapschoht nemtas un ka stipri likkumi taps dohti par nohmu un rentes buhschanu. Ja scho Keisera schelastibu ar labbu ne peenemschoht, tad ar karrä-spehku tohs falaufschoht.

Sihria. Itä Zuhni Napoleons, tä norunnahts tappis, fawus karrä-pulkus no Sihrias atweddihs mahjas, jo Galenderi teem ne buht ne wehl tur palikt. Napoleons un winna walfts to ne buht ne grihb, jo flaidri warr saprast, ka tur atkal pohsta un breefmas darbi taps darriti, tä ka Sprantschi aisees, jo Turki ne spehj sawaldihht fchohs kristigu kauschu eenaidneelus. Rahdu pohstu tee isgahjuscha gaddä Sihria un Libbanus kahnos darrijufchi, to israhdijs kahds gohda wihrs Parise leela Senahs teefä fazzidams, ka 50 tuhft. wihri, feewas un behrni neschelligi tur

nohanti tappuschu un par 200 millj. sflahdi darrjuschu. Tur mahjojoht 1½ millj. Turku, 50 tuhft. Druhshu un lahdi 300 tuhft. kristigi zilweki. Schee nu atkal palikshoht bes paliga un farga fashuttuschu Turku rohkäs. Sprantschi dikti kurn prett Gulendereem.

Sihrias labbad taggad wisseem darba deesgan. Sprantschu karrä spehklam taggad ja-iseet no Sihrias, jo Gulenderi to nebuht ne wehl ka tur ilgali paleek. Sprantschi par to dufmigi, arri Kreewu Keisers islaidis grahmatu, kas fakka, ka labbi ne buhshoht, ja Sprantschi is-ees. Atkal buhshoht pohstis un affins isleeschana, jo Turki paschi ne speh fawaldihht schohs Kristus eenaidneelus Sihria. Sprantschu karrä-luggu pulks dohdahs us Sihriu atwest fawus saldatus no Sihrias mahjäs; Gulenderi ne ustizz un arri turpu fuhtha fawus karrä-luggus. Arri lahdi Kreewu karrä-luggi tur pa juhru staiga. Sprantschu Senahs teesa par scho runnadama isdewuse stiprus wahrduß prett Gulendereem, — par to Gulenderu Awises lohti nilnas palikfuschas un isdohd grubtus wahrduß prett Sprantscheem, un leese draugi nu kurn weens prett ohtru. Padohmu ne sinn, ka scho leetu Sihria buhs eetaisihht, lai tahdas pohsta leetas wairs ne warr notikt ka pehrnaja gaddä. Gribb eezelt atkal waldineeku Libanus kalnds no tahs paschas kristigu waldineeku zilts, kas preeksch 1840. gaddam tur waldijuse ar Turku Keisera sinnu, jo tad tur gahje labbaki. Libanus kristigi laudis leelä grahmatä ar 12 tuhft. appalkh-rafstiteem wahrdeem luhguschu, lai tahdu waldishanu tur zeltu.

Italia tas pats launums kas bijis. Waldishanai trubkft naudas. Kehnina Prantscha draugi tiklai ar karrä-spehku fawaldijami, jo fleppen no Prantscha tohp muffinati un nauda teem dahwinata, lai dumpojahs, un fakka, ka ir Sprantschu saldati no Rohmas dohdahs jo tuwaki us rohbescheem, ta ka itt ahtri warretu eelaustees Neapelä. Napoleons fawam karrä-spehklam ne wehl no Rohmas isheet, jeshu paschi Keimeri un Sardinjeri luhds lai isheet ahra un teem Rohmu atdohd par Italias galwas pilfatu. Neweens ne sinn kas buhs, bet wiffi sinn ka labbi naw.

Amerika. Tahs 7 atschkirtas walstis ar warru gribb panemt Waffintoni, wiffas walstubeedribas galwas-pilfatu. Par to isbihjuschees, tuhda apzeetinjuschu wiffas eelas un leelus nammus un nu faskreen palihgs no mallu mallahm. Jaw effoht til dauds paliga atskrehjis, ka wairs ne effoht jabihstahs no eenaidneekem. Bet us niknu karru taifahs un wehl weena walstis, Tenesse, peeteilusehs pee tahm septinahm. Leelä Baltimores pilfata nikns dumpis iszehees, kas to pilfatu uswarrejis un nedarbus darrjis. Nopohstijuschu arri Norpokes pilfata wiffas tur sakrahtas karrä-leetas ir lahduß karrä-luggus. Gulenderi behdigi, ka andele ar to nihls un no turrenes wairs ne warrehs dabbuht til dauds bohmwillas, zil wajaga winnu pabriheem, jo bohmwilla irr tiklabb ka Gulenderu ohtra maife.

Amerika. Tannis atschkirtas walstis irr 9 millj. balti zilweki un 4 millj. Nehgeru wehrgi; un atkal tannis ihstas brihw-walstis 20 millj. zilweki. Tad nu schee stiprakee zerre karrä winnus falaust un atkal preepseest pee wezzeem walstu likumeem. Turprettim tahs atschkirtas walstis ne padohdahs bet paschas fahl karru ar leelu niknibu un ar wiffu spehku taifahs panemt to galwas pilfatu Waffintoni. Bes nikna karrä te jaw ne paliks un andele abbeem, ir Gulendereem ar to nihls.

S—j.

Gulante. Ne fenn atnahze te weens pawezigs zilweks no Rihta-Indias, kas no fcheijen preeksch dauds gaddeem atpakkal pascham ne gribboht un gluschu ne gaidoht bij aisdwests tizzis. Tas bij ta notizzis. Winfch bij gahjis us dampfluggi fawus draugus pawaddiht, kas us Ameriku reisjo; bet tadeht ka fugga aiseeschanas stundu ne bij wehra lizzis, tikle lihdi aisdwests. Kad nu winnam nekahdas naudas ne bij, ar lo buhtu warrejis fawä tehwa semme aiseet, tad wajjadseja winnam preeksch fweschä semme deenestä stahtees un til dauds naudas fapelnihht, ka warreja dsintenē pahrnahkt. No faweem peederrigeem un miheem winfch wehl dshwus atraddis fawu seemu ar diweem behrneem.

Ġ fur uhdens dahrgs!

Behterburgâ Nexas - uppes uhdens skaidrs, pasafsch, seemâ gan pa kahdeem fescheem mehnescheem fasallis. Til Aprika mehnescha eefahkumâ, rettam Merza mehnescha gallâ uhdens nemmahs til dauds siltuma un spehta, ka warr falausiht sawu leddus apflahjumu. Un us scho brihdi wiffi laudis tur gaidin gaida. Til ko tee leddus gabbali fahlahs preestees us preefschu un uppes spihdoschu waigu til dauds atklat, ka ar laiwu warr drohschi braukt us ohtru mallu, tad no krepofsta schauj ar leelgabbaleem un zaur to pilzfata eedfihwotajeem dohd scho fenn gaiditu sinu. — Tai paschâ laikâ, woi tas nu gaddahs deenâ woi nakki, krepofsta wirsneeks, gresnohts ar wiffahm fawahm gohda - sifmehm, un pawaddihts ar faweem kapteineem, eefahpj brangi puschotâ laimâ, ar to braukt us Keisera pilli, kas uppes ohtrâ mallâ. Leelâ, brangâ glahse winsch smell no skaidras Nexas - uhdens, ka to peenestu Keiseram par pirmu un wiselabbaku uppes - dahwanu, pawaffara wahrâ. Winsch sinu dohd fawam augtam Rungam, seemas spehks nu effoht falausihts un uppes atkal waktam, un preeziga braufschana kuggeem atkal zerrama; winsch rahda kâ us pirmu uhdens - gulbu, us sawu laiwu pee upmallas, ar ko winsch bes behdahm tappis pahri, un pasneedi to Nexas - bikkeri ar to uhdeni, ko schehligs Keisers isdserr, fawam pilfsatam labbu laimi wehledams. Schi glahse ar uhdens gan ta, ko wiselabbaki makfa pahre wiffahm mallahm pasaulê. So irr eeraddums, ka Keisers wirsneekam atdohd pilditu ar seltu. Rahdu laiku atpakkat glahse bija pilna lihds augfchu ar duklateem. Bet kad mannija, ka ar laiku peeneffe bikkeri arween leelaku, un ka Keisereem bija jadserr arween wairaf uhdens un bija jamakfa arween wairaf selta, tad tappe nospreesta makfa us diwisimts duklateem, ko eedohd krepofsta wirsneekam rohlâs. G. K.—U.

Wakfa par jahfchann.

Baggats Londones kaupmannis weentseif bija lihds kaiminu zeemam eeffsch darrifchanahm jahjis. Jan krehsla mettahs, kad winsch us Londoni atpakkat dewahs. Ne taktu no pilfata winsch ar garu wihru fatikkahs, kas sawu gihmi ar sohde-

jeem bij nomuhrejis. Schis zilweks wedde pee rohkas wezzu pufs badda nomiruschu sirgu. Klahstu nahzis winsch kohymannim pistohli pretti turreja un fazzija: „Man labpracht patihk tauw sirgu dabuht; effi til labs, dohd mannim to paschu un nemm mannu flepperi preefsch sewis!“ Kohymannis apdohmaja: „Dohdu es winnam sawu sirgu, tad warru mahjâs pahnahzis gan zittu nopirft; bet kad wiasch manni noschauj, tad dsihwibu wairs atpakkat ne atdabbufchu!“ Behz tam winni ismainija sirgeem. Blehdneeks sawam laupitam sirgam muggurâ kluppis, greesahs atpakkat us pilfatu un ahtri wairs ne bij redsams. Kohymannis wedde lehnem laupitaja sirgu pee pawaddas.

Pirma pilfehtha eelâ cenahzis, winsch sirgam pawaddu us kallu likdams fazzija: „Rabbaga lohpinfch! tu pats teefcham ahtraki sawa faimneeka mahju atraddisi ne kâ es;“ tâ dohmadams wiasch to paschu us preefschu dsinne. Sirgs gahje par dauds eelahm un schkehrf-eelahm un apstahjabs pehdigi pee wezza namma wahrteem. Kohymannis gribbeja winnu taktak dsiht, bet kad nu sirgs ne no weetas ne gribbeja kusteht, tad winnam prahâ nahje, ka warrbuht schi ta pascha faimneeks dsihwojoht. Ahtri steidsahs wiasch nammâ eeffschâ un eeraudsija turpat laupitaju, kas patlabban sohdejus no gihmja masgaja. „Labdeen, woi labbi pahrijahjacht?“ kohymannis winnu waizaja. „Kad jums tiklahs, tad warram atkal sirgeem mainiht; es juhsu sirgu atweddu, winsch stahw ahra pee wahrteem. Blehdneeks kochti nobihjabs, un labpracht laupitu sirgu atdewe. Bet kaupmannis taktak runnadams teize: „Woi jums ne patiktu mannim 25 rublus sudr. doht par to, ka mannu sirgu jahjuschi effect?“ Arri ar to laupitais ar meeru bija, bihdamees sohdbiâ nodohs kluht. Naudu dabbujis, kohymannis prohjam eedams fazzija: „Woi naw teefa, mans sirgs sfreij labbi?!“

S—gh.

Seeru stakte.

Kâ muhsu deenâs dascha leela stakte kahsâs un zittâs gohdibâs tohp dsihtha, tâ arri wezzos laikos Wahzsemme dascha lepniba pee ehdeeneem. Kurwirfsta Zahna Jurea no Brandenburgas laikâ effoht

ta mohde bijuje, pee augsteem un semmeem leelus jo leelus feerus sakraut, un jo leeli un daudi to feeru, jo maltigas un flawetas tahs kabsas bija un arri tappe no wisseem usdirtas. Dascheem nabbadfineem ne bija tahs naudas til dauds, leelus feerus sagahdatees, taf mohdi waijadseja lihdsä turreht, tadeht tee tappinaja no zitteem warren leelus feerus, fo sinnams tad arri nekohde, bet likkai stahstes deht us galdu zittu us zitta sakrahwe, un kad maltite bija beigta, atkal nonehme. Kurwir- stam bija taf schi feeru spehle par dahrgu un par raibu, tadeht tas pawehleschanu islaide, ka muisch- neekeem winna walsti wairak „gohdidas“ ne bij brihw, ka tiklai diwi feerus us galdu likt, un birgereem un semneekeem tiklai weenu paschu feeru, — un kas schim likkumam pretti darrija, tam waijadseja par katru feeru dahlderu strahpes naudas maksaht, un nu zaur tam feeru lepni ba kristibas un kabsas ar laiku beidsahs, jebichu pee mums Kursemme pee mahju lautineem wehl scho baltu deenu ta mohde atkluse, feerus gohdiba sa- gahdaht. Kristibas feeru nosauz par „selles kahu“ un — kahu feeru par „guldamu feeru;“ tadeht wehl scho baltu deenu semneeku kabsas, us keepa- jas pufsi, atklann daschadas dseefmas meitu mut- tes: „Dohdeet luhdsami guldumu feeru, kad manni guldihs — es jums dohschu!“ —

E. F. S.

Butschoschana.

Zaunpeedsummis behrns wissu-papreelsch fahf luhpas kustinahht pee mahtes kruhtim. Mahte beh- ninu mihto un butschoschana. Zaur tam butschoschana irr zehlupees, un ta irr ta ihsti teizama butschoschana. Ta wiseniknala irr ta, ar fo Zuhdas Iskariots sawu Kungu un Pestitaju wiltigi nodewe. Butschos- schana jaw dascha feewischka dwehfeli pee besdibbena irr nowedduse. Kohsti mahzihts Keemeris Katus, ne gribbeja, ka feewa wihru butschoscha, kad behrni klahht.

I.....i.

Derrigs padohms.

Na kohfu auglu nokrischanu warr aisfar- gahht. Kohfu augli nokriht daudskehrt tahdos gaddos, fur appalschejai semmei, tapeh; ka pa- gahjuschä gadda pastahwigs faufums bijis, naw peenahlama drehnuma. No tam nu warr kohfus weegli isfargahht, kad schur un tur kohkeem wissapfahht ar meetu jeb dselses eefmu zaurumus semme eedurr un tohs allaschin ar uhdeni jeb uhdeni ismehrzeteem fuhdeem (jeb laidara wirzu) peepilda. Kohfi zaur tam tohp kohfi spehjinati un turra ne ween auglus labbak, bet schee (augli) arri pilnigaki (leelaki) isdohdahs. — Id.

Smeekli.

Nesenn schihds un wandersellis abbi kohpa zaur Wahssemmi reisoja. Schihdam ne bija nekahda ne- schlawe bet wandersellim mantelsaks ar mehteli bija nessams. Sellis dohma: Pagg', brahl', es tewim ne likfchu ta tuffschä staigaht, un tewi us smalku wihsi pee palihdseschanas nest peedabbuschu. Abbi kahda trakteeri ehde. Wandersellis luhds schihdeli, lai tam paleenoht dahlderu lihds tur un tur. Schihds arri gattaws doht. Wandersellis dahlderu dabbusis pateizahs un falka, lai juhs ne dohmajat, ka es jums parrada palikfchu, schi, jums sawu paschu mehteli kihlahm atdohdu. Schihdam tas labbi pa- tikke, un nu abbi eet tahfaki. Zella galla tikfufchi wandersellis iswelk dahlderu no labbatas, atdohd schihdam fazzidams: „Paldees, paldees, ka juhs lihds schim mannu mehteli effect nessufchi.“ Nu til schihdelis azzis atplehte, un redseja ka wander- sellis taf gudrats bija ne winsch.

Diwi us weenu sirgu jahdami fateekahs us zella wihreli, kas tekku us muggura nefs. Weens no teem jahjeem grihb wihreli peesohboht un falka: „Tawu brihnumu! tekfch tekku nefs.“ — „Bet tas ne tik leels brihnuma“ atteize wihreliis lehnem, „ka tas, kad tekfch sirga muggura fehsh.“

E. F. S.

Brihw drikkelt.

No juhrmass-gubernements augstas waldfchanas puffed: Collegienrath G. Blaeße, Censor. Selgawä, tai 22. Maiji 1861.

Missiones

s i n n a s .

Nr. 11.

1861.

Par Londones missiones beedribu.

Londones missiones beedribai irr taggad 153 missionari. No scheem irr 27 us tahm fallahm eelsch kluffas juhraas, 18 mahza eelsch Waktar-Indias; 39 strahda Awrika, 16 Rihnas semme un 53 India. Missiones beedriba par gaddu 700 tuhft. dahlderus eenemm. No schihs naudas isdohd preeksch Indias 70 tuhft., preeksch Rihnas 50 tuhft. nud preeksch Awrikas 35 tuhft. Schi missiones beedriba jo stipri publejahs eelsch Indias un Rihnas. Londones missiones beedribai irr arri faws ihpafchs missiones kuggis, kam wahrds John Wiffam. Wiffu nandu preeksch schi kugga uštaiiffchanas behrni samette un schis kuggis jaw 15 gaddus missiones darbam kalpo. It 3 jeb 4 gaddus kuggis brouz no Galantes us tahlahm jo tahlahm paganu semmehm. Tur tad winsch aiswedd missionarus, skohlmeisterus, grahmataas, drahnas, daschadus ammata rihkus un dauds jittas preeksch missiones wajadfigas leetas. Kamehr kuggis 3—4 gaddus paganu semmes paleek, winsch brihw ne stahw, bet schurp un turp brauka missionarus, skohlmeisterus un daschdaschadas wajadfigas us missiones stazionehm nowesdams. Kad us mahjahm (Galanti) atpalkat brauz, tad 20—30 missionaru behrnus lihds pahrwedd, lo schi kohpj, audsina un skohlo. Tapatt arri wezzi jeb wahji missionari pahrnahl ar scho kuggi us mahjahm.

Mabbaga fewina un basnizas pulkstens.

Dahw. ds. 145, 18. Tas Kungs irr tuwu wisseem, tas winnu peefauz.

Utrailnei bij gruhti jo gruhti preeksch fewis un 5 behrneem deenischku maifiti japelna. Kamehr

masajds lauzinds zik ne zik pa-auge, tad gan ta pufselihds iskuhlahs. Bet scho gadd' bij mas audsis un par jo leelu nelaimi arri winnas weena weena gohstina nosprahge. Taggad bij daschu reis winnai paschai un behrneem mas fo ehst. Utrailnes sirds bij lohti apbehdinata un winna tad fazzija: Deedeleht ne gribbu, wairak strahdaht ne spehju lai Deews manni labbak peenemm. Bet tai pascha brihdi ar fahdschas pulksteni swannija, un pulkstena flanna winnas ausis tik sehri un behdigi atskanneja, itt ka winnu jau us beidsamo duffas weetinu pawadditu. Leelaka meitina eenahze istaba un fazzija: Memminu mihta, woi ne eesi schodeen us basnizu? pulkstens jau fauz laudis kohpa. Es palikschu mahjas tohs masakus behrnus peeraudsiht. To behrens ta fazzija; jo to labbi simmaja, ka mahte istswehtdeenas labpraht Deewa nammä gahje un no turrenes apmeerinata pahrnahje. Kapehz newarru arri taggad us basnizu eet, lai gan mannim naw itt labbi ap sirdi. Gsmu tak labbas deenas tur bijusi; taggad — tais launas — man jo zeeti pee Deewa jaturrahs. Ta mahte appaksch fewis pahrdohmaja un ar gruhtu sirdi us Deewa nammu aisgahje. Behz bij paschai kauns par tahdu kurneschannu prett Deewu un no kauna winna ais kahda pihlera apsehdahs. Sirds bij no behdahm ka speestin nospeesta, azzis bij affaru pilnas, winna ne spehje ar zitteem draudses lohzeekteem to dseesmu dseedaht. Mahzitajs fazzija jauku spreddiku un Deewa mihlestibu un laipniku ne warreja deesgan isteikt. Tahs bij atrailnes apgruhtinatai sirdi derrigas sahles. Apmeerinata un eestiprinata winna pehz nobeigteem Deewa wahrdeem us mahjahm gahje un Deewa Tehwa rohläs jo stipri nodewahs, sinnadama, ka winsch effoht tas ihstenais bahrinu tehws un atrailnu apgabdatais.

Labbi pahrtizzis kungs, kam branga muischele peederreja, bij arri tai fwehtdeenâ basnizâ. Tas redseja atraikni raudam un pehz no zitteem isklau-schinaja par wiinnas behdahm. Wakkarâ sehdeja atraikne ar saweem behrneem pee masas tumfchas fwezses spohschuma Deewa wahrds behrneem preel-schâ lassidama. Te kaut kas pee durwim klauweja. Sweschs wihrs eenahze eelshâ un labwaktaru no-dewis, fazzija: Labs draugs jums suhta gohwi un pahri maisu labbibas. Kamehr wehl atraikne brih-nijahs un brihnijahs, sweschineels aisgahje. Behr-ni un mahle isfrehje ahra un atradde pee schohga (seh-tas) labbu gohwi peeseetu, ko ar leelu preeku stalli ee-wedde un tohs labbibas maisus til ar leelu puhliu warreja buhdinâ eenest eelshâ. Bet mahtei preeka affaras ritteja par waigeem. — Ohtrâ deenâ at-nahze pats kungs un us atraikni fazzija: Zuhâ red-seju wakkar basnizâ gauschi raudam. Tas man tohti pee firds Lehras. Zau senu biju Dee-wam pateizibas uppuri parradâ par to fwehtibu, ko winsch mannim til baggatigi peeschlihris. Pee-nemmet to, ko jums wakkar afsuhtiju, un ja jums wehl kas truhst, tad jums labpraht zil spehdams gribbu palihdseht.

Utraiknes leelas behdas bij drihs par neisteizamu preeku pahrehtuschahs. Kad kungs aisgahje, tad dseeemu grahmatu usschlihrusi wiinna nodseedaja:

Daschahrt Deews gan wilzinajahs,
 Tablu noht no mannim stahjahs;
 Bei kad leela waijadstib'
 Mohdahs Deewa palihdstib'.

Woi tu to Kungu miho un wiinna walstibu?

Kahdâ leelâ pilssatâ Sprantschu semmê kahda jauna meita zaur neschlihsstibas grehlu bij pee sawas meefas tâ famaitata, ka neschelligi buhtu pohstâ gahjusti, ja tas Kungs ne buhtu weenu kristigu dwehfeli pamohdinajis, kas to nabbaga meiteni peenchme un par wiinnu gahdaja. Tas Kungs, kas nahzis tohs pasudduschus melleht un tohs greh-zineelus fwehtus darriht, arri par scho nabbadstii apschelojahs un wiinnu no tahs pasuschanas is-pestija tâ pagali no ugguns israutu (Zak. 3, 2.) Wiinna atrodde neween ahresteschanu preel-sch sawas meefas, bet arri preel-sch sawas dwehseles, un ta

Kunga fwehti wahrdi un apsohlichanas dsikli ee-speedehs wiinnas firde. Rohkas un kahjas wiinnai no tahs negantas flimmibas bija panemtas. To-mehr wiinnas firde eefille un degge no Jesus mihle-stibas; to paschu sawu Pestitaju preel-sch laudim flaweht un peepalihdseht lai wiinna walstiba wairo-jahs, to wiinna no firde kahroja. Bet ko nu dar-riht? Apsahrt staigah wiinna ne warreja, ar sa-wahm rohlahm ko strahdah wiinna ne spehja. Wi-ina eemahzijahs rakstih — ar mutti. Wiinnas grahmatas, ko tahdâ wihs bij rakstijust, par leelu naudu pirke; scho naudu wiinna atwehleja missio-nareem. Wehl wairak; wiinna arri eemahzijahs tâpat mahleht, un sawas bildes 1828 g. pahrdewe par 1200 dahldereem, ko tâpatt missionareem at-wehleja. — Mihlais lassitais, tu effi waldeews Deewam weffels, tas Kungs tewim tamus lohze-klus usturrejis. Ko tu darri preel-sch wiinna un wiinna walstibas? Ak, lai mehs wiinnu ne mihle-jam ar wahrdeem un mehli, bet ar darbu un patee-sibu! (1 Jahr. 3, 18).

Gr.

Zornbu tauta.

Uwirkas wakkar pussê nosauz weenu semmes gab-balu par wehrgu juhmallu, jo tur jau dauds sim-teem gaddus ar wehrgeem kuptschojahs, tohs ar fug-geem us Ameriku par dahrgu prezzi aiswefdami. Nis schihâ juhmallas, druszin tahlaku eel-sch sem-mes, dsihwo Zornbu tauta leelâs pilssatâs un dauds fahdschâs. Kar-sch un wehrgu jakts irr scho kauschu wis-mihlakais darbs. Bet preel-sch 16 gad-deem arri pee scheem laudim kristigi missionari at-nahkuschu un no ta krustâ-sista fluddina. Deews scho wihru puhliu baggatigi apfwehtijis. Taggad dauds paganu dwehseles tur pee Jesus Kristus at-greestas, daschi paganu wirsnecki karroschanu un wehrgu andeli atstahjuschu. Jo kohshi seht missio-nis druwa tai galwas pilssatâ, ko sauz Abbeokuta. Tur irr taggad 4 basnizas, fur kristitu kauschu pul-zini to ihsteno Deewu teiz un flawe. Tâpatt arri zittâs pilssatâs Deewa wahrds wairodams wairo-jahs. Zhadanas pilssatâ dsihwo no 1853scha gadda missionaris Zunderers ar sawu laulatu draugu un wezzus un jaunus, angstus un semmus pee Dee-wa walstibas aizina. Kamehr winsch pats par ee-lahm un tirgus plakscheem staiga no ta dwehsele glahbeja fluddinadams, tamehr wiinna gasposcha

nammâ Rehgeru behrnûs mahza un par teem ar leelu mihsletibu gahda. Pateesi, schis nams irr jauls Deewa dahrsinsch eelsch paganu tulsnescheem.

Zew buhs to swehtu deenu swehtih.

Tanni 1559tâ gaddâ dshwoja Wahzsemme Kihustattes zeemâ kahda baggata, bet sohti flohpa fainneeze, kas ne swehtija to swehtu deenu. — Kahdâ swehtdeenâ wianai linnus mihsstohit ispruhft ugguns, un nodedsina to ehlu. Ta bija sime, lai zittâ reisê to ne darritu. Saimneeze par to ne behdadama atliffuschus linnus istabâ mihssta ohtrâ swehtdeenâ atkal. Newilltoht tohp ugguns pee linneem, un fainneeze tohp tâ eewainota, ka treschâ deenâ nomirft. Ugguns tiffe apdsehft, un behrns no deggofcha namma wessels isglahbts. — Tê Deewa pirkfts redsams! J. S—nb—g.

Zaunas sinuas.

Deenas-widdus Australia irr bissapam Pertam laimejees preeksch paganeem skohlu eezelt. Tur taggad 50 jaunekli mahzahs. Schee buhs deenas pee saweem tautas brahkeem par skohlmeistereem. Darbs taggad labbi eijohft.

Behmeru semmê, Brahgas pilfatâ, pehrnaja ruddeni weenâ paschâ deenâ 47 Kattoli Ewangeliuma tizzibu peenchme. Arri zittâs weetas semmas kahrtas laudis tâ darroht un muhsu tizzibu peenemmoht. — Tâpat arri Minkenê, Baijeru semmes galwas-pilfatâ, preeksch 50 gaddeem ne bij neweens Ewangeliuma tizzigs un taggad tur jaw 1 tuhft. Ewangeliuma tizzigu effohft.

Zanna grahmata.

„**Deewa raddijumi pasaulê.**“ Zestahstischanas Latweescheem faprotamas sataifitas zaur H. Kawall, Puschu mahzitaju. Kam wirsâ bildes pahri pahr 300. Zelgawâ, Uppahdahts un dabujams pee G. U. Keyhera, grahmata pahrdeweja pee tirgus platscha. 1860. 219 lappas un 20 biltschu tahpeles, makfa eeseetas ar bildehm puschlotâ wahkâ 1 rub. fudr.

Senn deenahm jaw luhguschî, Latweeschus apdahwinahft ar scho grahmata, kas til drrriga pee

lauschu gaismoschanas. Tad nu no firde pateizam zeen. Puschu mahzitajam, tahdu gudribu ihstenam siinnatajam, ka scho gruhtu darbu usachmees un iswaddijis til jauki, ka pateesi jawrezajahs. Pateizibu arri nopelnijis Keyhera lungs, ka naudu naw schehlojis gahdadams til labbu papihru un til dahrgas ar pehrwehm itt smukki un riktigi mahletas bildes, kahdas 300 faiftas us 20 biltschu tahpelehm jeb lappahm, tâ ka skaidri warri pasht ko rahda, un arri drohschi warri us to palantees, ka kahds tewim nepashtstams raddijums teescham tahds, kahds bildê redsams.

Preekschrunnâ zeen. Kawall mahz. patê fakka, ka scho grahmata fagahdajis, tiklab tahdeem jauneem kâ arri usauguscheem Latweescheem, kas paschi grihb skaidraku faproschanu dabubht par teem Deewa raddijumeem, ko ar azzim jaw irr redsejuschi, un arri par teem, ko warrubht ne dabubhs redseht. — lai grahmata islahstijuschî un dauds mas eepasinnuschees ar Deewa ne-isflaitamu' raddijumu pulku, jo pilnigi atsihtu ta Kunga gohdibu un tad jo firsnigi Deemu teildami teiftu.

Schi naw grahmata lassama kâ kahds stahfts par laika kawekli, neds arri ta par Deewa raddijumeem isdohd tahdas garras isstahstischanas, kahdas zeen. Puschu mahz. daschlahrt dewis Latweeschu Awises, un ko prahstigs lassitajs, par dabbas leetahm pamahzischanu kahrodams, ar pateizibu lassa. Bet schi irr augstakas mahzibas grahmata, kas ne ween israhda, kahdi tee Deewa raddijumi irr, bet arri ar kahdu brihnischfigu gudribu Deews wifsus raddijumus wirs semmes pa kahrtam raddijis; kâ dabbas prattigi tohs jukku jukkam preeksch muhsu azzim weenu pee ohtra buhdamus sawadus raddijumus eedallijuschî 3 leelas dallâs jeb walstis, prohti: mineral-, angu- un dshwneeku walstis, ka ikkatri walsti sawas nodallas, un ikkatri nodalkai sawas raddijumu-sortes, un ka zaur tahdu eedallischanu un mahzibu gaismohts un waddihts, tu stary scheem Deewa brihnumeem ne staigatu kâ leelâ meschâ apmaldijees, bet kâ no labba zelka-rahditaja waddihts.

Dresdenes leelâ baggatâ biltschu-nammâ irr 2217 leelas un masas ar eljes pehrwehm no leeleem meistereem mahletas bildes, no kurrahm weena Mahrias bilde ar to Jesus behrniu 60 tuhft. dahlderu makfa. Tur eegahjis es isstaigaju wiffas 46 lee-

las un masas istabas, kur wiffas feenas peefahrtas ar dahrgahm bildehm. Azzis ar prahtu gan atplehtu wakkam zil spehdams; — bet 4 stundas isflattijeos, pahnahzu kohrteli nokuffis un — ne zil ne biju saprattis nedf galwa paturejis no scheem isflawetu meisteru darbeem. Tad nopirku to grahmatu, kas istahsta, kahdas tahs bildes, kas pee ikkattras wehra jaleek un ka winnas tohy cedallitas 2c. 2c. To islassijis un apdohmajis, ar scho grahmatu atkal gahju scho bilssu mescha. Zo nu flattijohs, jo azzis atwehrahs un nu pasifku gudrak. Nu tiklai sahzu manniht kas preeksch azzim un prahta bij biijis ka paslehpts, prohti, zil jauki, fflunstigi un prahtigi schee meisteri sawu darbu isgudrojuschu un isdarrijuschu. Tihri brihnums, ka firds nu sasilie un ta eedeggahs un eemiblejahs eeksch scheem meisteru darbeem, ka meera wairs ne bija, bet ja-eet turpu ikdeenas, lai gan Dresdenē wehl deesgan zittu leetu ko redseht un mahzitees. Ar ikkatre reisi kad tur biju, sapraschana wairojahs un schihs bildes, kas eesahkoht mannim likkabs buht ka kahdas neeka lectas, ne azzim ne prahtam derrigas, taggad mannim wehl dohd wiffadu jaukumu un sapraschanu garrā tahs peeminedams.

Tapat warr buht notiks teem, kas to ne-isflattamu Deewa brihnischkiigu raddijumu pulku pasaulē ikdeenas preeksch azzim gan reds, bet nebuht wehl naw usgahjuschu garrā, un firdi naw mannijuschu wiannu jaukumu un to Deewa radditaja gohdibu, ko tee mums ka rahdidami rahda. Tas teem ta noteek tadeht, ka zaur gudru pamahzischanu par Deewa raddijumcem wiannu garrā

azzis wehl naw atwehrtas un gaismotas tappuschas. Schi grahmata us to tahdeem nu warr labbu paligu doht, ja to usmannigi un ne-apnikuschu lassih. Bet lassohht lai teem ne apnikfft, ka tiklai ar ihseem wahrdeem tē wifs irr isteikts. Zittadi jaw ne warreja darriht; jo to Deewa raddijumu pulks irr par dauds leels, ta ka plaschi istahstidams ir dauds tahdas grahmatas to ne warretu salikt. Par to Deewos gohdigam lassitajam prahtu galwa dewis, lai gruntigi apdohma ko lassijis; tad patš gan usees wehl mahzibu deesgan. Tad nu ne schehlojeet ne sawu rubuli, ne sawu puhliu pee schihs derrigas grahmatas.

Schulz.

Latw. draugu beedr. wahrda.

Studdinaschanas.

Appalschminnehts mehweris, kas papreekschu Nihgā biijis, irr taggad tē (Zelgawā) nomettees. Winksch ausch wiffadu wadmahu, pufswadmahu, seewischku wadmahu (kascheneti), linnu un bohniwillas drahnas. Tas arri taija no schwahrehm tohs seewischku appalschswadrus, ko taggad mehds wakkah, un peenem willu wehryt ar maschinu. Katru, kas pee ta ko apstellehs, sohla gohdigi apdeeneht.

G. Rufsbaum, 2

aus Osera wahrteem, Medema dahrsa chebergi.

Zelgawā, appalsch-bohtu riudehm (Kolnadehm), tanni bohti ar 2 durwim un 2 silleem wirfraksteem, warr dabbuht lehti pirkt labbu stipru bohniwillu preeksch auschanas pee

Hugo Stember, 2

Reinbolsta nammā leelaja eelā pee Selta-swaigsnes tohy isnihtu jeb arri sagreestu pastalu ahda pahros lehti pahrdobta.

2

Labbibas un prezzu tirgus Nihgā tai 20. Maiji un Keepaja tai 13. Maiji 1861 gaddā.

M a l f a j a p a r:	Nihgā.		Keepaja.		M a l f a j a p a r:	Nihgā.		Keepaja.	
	R.	S.	R.	S.		R.	S.	R.	S.
1/3 Fschetw. (1 puhru) rudsu 210 lihds	2	20	2	20	1/2 puddu (20 mahrz.) dselses	1	—	1	10
1/3 " (1 ") fweeschu 325 —	3	50	3	50	1/2 " (20 ") tabata	1	25	1	35
1/3 " (1 ") meeschu 180 —	1	90	2	—	1/2 " (20 ") schichtu appinu	—	—	2	—
1/3 " (1 ") ausu . 125 —	1	30	1	15	1/2 " (20 ") schab. zubku gass.	2	40	—	—
1/3 " (1 ") firnu 250 —	2	75	2	30	1/2 " (20 ") krohna linnu	2	50	2	—
1/3 " (1 ") rupju rudsu milt.	2	20	2	20	1/2 " (20 ") bracka linnu	1	40	1	20
1/3 " (1 ") bihdelet. 275 —	3	—	2	90	1 muzzu linnu fehtu . . . 6,75 lihds	7	25	—	—
1/3 " (1 ") " fweeschu mil.	5	—	4	—	1 " silku . . . 14, —	14	50	13	50
1/3 " (1 ") meeschu putraim.	3	10	2	60	10 puddu farkanas fahls . . .	5	—	4	60
10 puddu (1 birkawu) feena .	6	—	—	—	10 " baltas rurbjas fahls . . .	5	—	4	60
1/2 " (20 mahrz.) fweesta 4 —	4	30	4	—	10 " " fmalts " . . .	5	—	4	60

Nihgā atnahkuschu lihds 20tam Maijam: 461 fuggi; isgahjuschu 212 fuggi un atnahkuschas 543 struhgas.

B r i h m d r i e k e h t.

No juhrmallas-gubernements augstas waldischanas pusses: Collegienrath G. Blase, Censor. Zelgawā, tai 22. Maiji 1861. No. 87.